

JAARVERSLAG 2017

DIAKONIE PROTESTANTSE GEMEENTE WASSENAAR

Behandeld en goedgekeurd door Diakonie Protestantse Gemeente Wassenaar

d.d. 12 april 2018

Voorzitter : J.F. van Duyne

Scriba : M. Rijkogel-de Vrijer

Penningmeester : F.R. van Wilgen

Behandeld en goedgekeurd door de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Wassenaar

d.d. 29 mei 2018

Voorzitter : F.H. Koster

Scriba: W. Verschoor - Hol

Inhoudsopgave	2
Jaarverslag	3, 4 en 5
Balans per 31 december 2017	6
Staat van Baten en Lasten over 2017	7
Algemene toelichting	8
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	8 en 9
Toelichting op de Balans	10 en 11
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten	12
Overzicht doorzendcollecten, bestemmingsgiften en diaconale bestedingen	13
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	14 en 15

Jaarverslag bij de jaarrekening over het jaar geëindigd per 31 december 2017

Algemeen

Het is verheugend om te zien dat de diaconie weer in staat is geweest om stille hulp te verlenen aan mensen die anders niet geholpen zouden zijn. In 2017 zijn een tiental aanvragen (2016: zeven) ontvangen voor stille diaconie, één van onze kerntaken: het maatschappelijk werk van onze kerk. Deze aanvragen kwamen via gemeenteleden, vanuit de contacten met Vluchtelingenwerk Den Haag Zuid West, vertegenwoordigers van de organisatie die voor de Gemeente Wassenaar het werkveld maatschappelijk werk waarneemt en tenslotte via onze diakenen. Ze betroffen mensen binnen maar zeker ook buiten onze drie PGW wijkgemeenten. Voor deze 10 aanvragen is een bedrag van 8.900 € ter beschikking gesteld. De aanvragen speelden op terreinen van kinderopvang, lidmaatschap van de sportvereniging, leges en reiskosten voor gezinshereniging en bijdrage voor rechtsbijstand in een asielaanvraag gebaseerd op geloof en bekering. Wij sponsorden, samen met de landelijke kerk, de NS reiskosten voor het wekelijks bezoek door Farsi sprekende vluchtelingen van Bijbelstudie en zondagsdiensten in Utrecht, gedragen door de Persian Baptist Church.

In de laatste maanden van 2016 gaven drie diakenen de voorzet voor een vernieuwd Beleidsplan voor de Diaconie. De uitkomst heeft als titel "Geloven in delen" en spreekt uit dat diaconaal handelen geen uitvloeisel is van geloven, maar geloof in uitvoering. In de loop van 2017 is het beleidsplan definitief en van ons allemaal geworden. Ingezien werd dat daaruit een aantal speerpunten te distilleren waren die met voorrang onze inzet en aandacht gaan hebben. Ook dat is inmiddels verwoord en onder de hoede genomen, zoals blijkt uit de Toekomst paragraaf hierna.

De diakenen verrichten ook in 2017 hun taken in de drie wijkgemeenten met veel plezier. Gezamenlijke inzet was er voor het organiseren van de Paaslunch voor ouderen, gehouden in de Messiaskerk. In September vierden wij in de gezamenlijke dienst in de Dorpskerk de Diaconale Zondag. Het thema van deze dienst, waaraan de gezamenlijke cantorijen onder leiding van Rijk Jansen hun medewerking verleenden, was ontleend aan Mattheüs 25: 35- 40. In de voorbereiding werd dit Bijbelfragment kort samengevat in de woorden: 'Wij noemen ons Christenen. Wanneer je wilt weten wie Christus is, dan kun je God én Christus ontmoeten in de ontmoeting met en de zorg vóór je naaste'. De diakenen van de Messiaskerk zetten zich in de kersttijd in voor een High Tea in samenwerking met "Altijd Welkom". In de Kievietkerk herhaalde zich de traditie van de Kerstlunch en werd daarnaast met hoge persoonlijke inzet en inbreng opnieuw een Kersthuis gehouden.

Aanzienlijke aandacht van Voorzitter en Penningmeester is uitgegaan naar de wijziging van personele bezetting medio 2017 op het kerkelijk bureau en de uitbesteding van de financiële administratie naar een externe partij. De definitieve afronding en formele besluitvorming kon eerst in juni 2017 in het College van Diakenen plaatsvinden. Achterstanden in de financiële administratie en in collecteafdrachten zijn in de tweede helft van 2017 ingehaald. Hernieuwde afspraken over de onderlinge financiële verhoudingen zijn gemaakt en de vastlegging ervan is met de kerkrentmeesters in het 1^e kwartaal van 2018 af te ronden.

Wisseling van ambtsdragers en bericht van overlijden.

In dit verslagjaar namen In de wijkgemeente van de Dorpskerk Will Mensing- van der Well en Ria Haasnoot-van Delft afscheid als diaken ambtsdrager. In de wijkgemeente Messiaskerk waren dat Hans Snippe en Inge Hansen. In de Kievietkerk nam Renee van Balluseck afscheid. Wij mochten Henk Hogewoning en Jisk Heslinga in het College van Diakenen verwelkomen. Met leedwezen nam het College in december 2017 kennis van het plotselinge overlijden van Egbert van Dijk, eerder diaken ambtsdrager in de Dorpskerk.

Belegging van Vermogen en inherente risico's

De Voorzitter en Penningmeester, bijgestaan door de heer M. Dekker als extern adviseur, hebben met beleggingsspecialisten van de vermogens beherende bank verspreid over het jaar meerdere malen overlegd. In de loop van 2017 werden mutaties in de portefeuille aangebracht zoals blijkt uit toelichting 2 bij deze jaarrekening. Onze belegging in OIKO werd met € 7.500 verhoogd. De portefeuille voldeed steeds aan de aanbeveling van de bank passend bij het gekozen beleggingsprofiel. De beleggingsportefeuille kenmerkt zich door een defensief beleggingsprofiel en is in principe gericht op het genereren van 5% rendement over een

langjarige beleggingshorizon, waarvan 3% in de vorm van liquiditeiten uit dividend. Daarbij is aangetekend dat onder invloed van wereldwijde rente ontwikkelingen het prognose rendement, althans voor de komende jaren, behorend bij het defensieve risicoprofiel al in 2015 is verlaagd van 5,1% naar 3,1%. In januari 2017 is deze prognose verder verlaagd naar 2,8%. Deze verlaging is mede ingegeven door mogelijke koersvolatiliteit in de komende jaren in de portefeuille als gevolg van wereldwijde ontwikkelingen. De beleggingen binnen de categorieën aandelen- en obligatiefondsen zijn verdeeld in een verhouding van omstreeks 40% en respectievelijk 60% van het totaal. Daarnaast zijn ze over afzonderlijke fondsen, economische sectoren en geografische gebieden verspreid, zodat risicospreiding is bewerkstelligd. Bewust en consistent is gekozen voor overwegend dividend genererende beleggingen, een tot 1/3 beperkt gebruik van trackers als beleggingsinstrument en een externe professionele partij voor vermogensbeheer en advies. Het beleggingsjaar 2017 kende relatieve rust op de effectenmarkten. De portefeuille heeft in 2017 een tevredenstellend dividend- en koersrendement opgeleverd van respectievelijk 2.44% en 0.33%. Benadrukt wordt dat het beleggen in beursgenoteerde effecten risico's meebrengt, inherent aan fluctuerende koersen op internationale effectenbeurzen onder invloed van rente- en economische ontwikkelingen, naast andere marktfactoren en sentimenten.

Collecten, giften en diaconale bestedingen

Verwezen wordt naar het op blz. 13 in de toelichting opgenomen overzicht van collecte opbrengsten en diaconale bestedingen. Daaruit blijken collecteopbrengsten van in totaal €35.086 (2016: €36.962). Er is opnieuw sprake van enige daling, wellicht samenhangend met een combinatie van dingen: meer gezamenlijke diensten, kerksluitingen in de zomer en vermoedelijk ook dalend kerkbezoek. Het aantal collectes dat inspeelt op actualiteit werd in 2017 verhoogd van twee naar vier. Ze brachten €10.091 (2016: €5.570) op en waren gericht op hulpverlening aan Kerken in het Midden Oosten, Noodhulp aan Rohingya, de slachtoffers van de orkaan op St Maarten en voor gestrande vluchtelingen in Griekenland. Verheugend is dat ook in 2017 vanuit eigen kring de opbrengst van het "Kersthuis" in de Kievietkerk als bestemmingsgift werd ontvangen voor Plaatselijk Diaconaal Werk. Verder werd opnieuw €7.500 als bestemmingsgift ontvangen voor St. Chanka. Tenslotte is €11.250 ontvangen als legaat uit de nalatenschap van de heer G. van Riessen, laatst woonachtig in Zeist, waarvoor wij een passende bestemming mogen zoeken. Het "Uit te delen resultaat diaconie PGW" over 2016 van €4.365 werd in de loop van 2017 voor € 750 toegevoegd aan de actualiteitscollecte voor Noodhulp aan Vluchtelingen in Griekenland en voor €3.615 aan het door KIA ondersteunde project "PLUS".

Jaarrekening en financieel

Het over 2017 begrootte negatieve Saldo van Baten en Lasten van € -2.800 is in werkelijkheid een bate van € 1.851 geworden, die wij in de loop van 2018 voor uitkering aan een te definiëren doel of doelen zullen bestemmen. Wij kunnen daarnaast tevreden zijn met de waardeontwikkeling van onze beleggingen met een per saldo koerswinst van € 3.970 (2016: €34.509). Het Resultaat over 2017 bedraagt €17.071 (2016: € 38.874) mede door een in 2017 ontvangen legaat van €11.250.

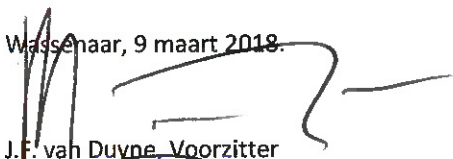
De **Financiële Baten** (zie toelichting 9) zijn in 2017 ten opzichte van de begroting omstreeks €700 gunstiger uitgevallen, ondanks hoger dan begrootte kosten van vermogensbeheer. Ten opzichte van 2016 doet zich een dalende tendens van omstreeks €2.500 voor, inherent aan dalende dividenden en stijgende kosten van vermogensbeheer. In de onderscheiden lasten deden zich verklaarbare afwijkingen voor ten opzichte van de Begroting en 2016. Aanzienlijk lagere lasten vergeleken met de Begroting deden zich voor onder **Ondersteuning en Giften** (zie toelichting 11) doordat met name geen sprake was van €1.500 begrootte kosten van vluchtelingenhulp, gezien de afwezigheid van een AZC. Circa €3.000 lagere lasten dan begroot voor 2017 en circa €2.000 ten opzichte van 2016 deden zich voor onder **Kosten Kerken** (zie toelichting 13). Dit komt door lagere kosten voor de Bloemendienst dan voor 2017 begroot, als gevolg van de overgang naar verrekening met de kerkrentmeesters op basis van werkelijke kosten in plaats van genormeerde jaarbijdrage. Verder was in 2017 sprake van circa €2.000 lagere kosten voor Speciale diensten en activiteiten in vergelijking met de begroting 2017 en over 2016. Hier werden in 2017 eerdere gewoontes doorbroken en de vrijwillige bijdrage bij Paas- en Kerstlunch activiteiten ingevoerd, met als blijk van waardering een verheugende opbrengst. **Bureaunkosten in 2017** (zie toelichting 15) waren in totaal circa €1.000 hoger dan begroot en ook in vergelijking met 2016, door meerdere en deels incidentele oorzaken.

Toekomst

De Begroting 2018 wijkt, behoudens andere nuances, niet significant van die over 2017 af. Wij signaleren daarbij toenemende begrotingsdruk en minder speelruimte. Dat is enerzijds het gevolg van Baten die door het verminderde rendement onder druk staan. Anderzijds zijn de Lasten onderhevig aan begrijpelijke maar gestage stijging. Het signaal daaruit is dat de waarschijnlijkheid dat de werkelijke uitkomsten over 2018 gunstiger zullen zijn dan begroot, vermoedelijk is afgenomen.

In 2018 wordt ingezet op het realiseren van de gekozen drie speerpunten uit het Beleidsplan. Die betreffen: het vergroten van diaconaal bewustzijn, realiseren van een partner gemeente en mogelijk project en tenslotte, vergroting van onze vindbaarheid voor stille hulp en aandacht voor armoede. Aandacht zal blijven uitgaan naar een aansprekend collecterooster en het introduceren van de collecte app. Geprobeerd zal worden de contacten met bestuur en ambtenaren van de Gemeente Wassenaar op ons initiatief weer nieuw leven in te blazen.

Wassenaar, 9 maart 2018.

J.F. van Duyne, Voorzitter

F.R. van Wijgen, Penningmeester

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA	Toelichting	31-12-17 €	31-12-16 €
VASTE ACTIVA:			
Materiële vaste activa	1.	157	391
Financiële vaste activa	2.	<u>1.259.797</u>	<u>1.250.254</u>
		1.259.954	1.250.645
VLOTTENDE ACTIVA:			
Vorderingen en overlopende activa	3.	3.617	2.524
Liquide middelen	4.	<u>53.338</u>	<u>48.221</u>
		56.955	50.745
		<u><u>1.316.909</u></u>	<u><u>1.301.390</u></u>
 PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN			
Continuïteitsreserve	5.	1.138.000	1.122.500
Reserve koersresultaten		63.235	65.286
Reserve legaten		11.250	-
Algemene reserve		<u>66.687</u>	<u>76.166</u>
		1.279.172	1.263.952
Diaconale verplichtingen			
Aandeel uit resultaat bestemd voor uitdeling		1.851	5.204
Af te dragen collecten, giften en overlopende posten	6.	26.182	23.527
Schulden uit operationele verplichtingen	7.	9.704	8.707
		<u><u>1.316.909</u></u>	<u><u>1.301.390</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

		Werkelijk 2017 €	Begroting 2017 €	Werkelijk 2016 €
Baten	Toelichting			
Doorzendcollecten en bestemmingsgiften derden	8.	45.232	-	47.927
Giften		235	-	361
Financiële baten	9.	<u>21.507</u>	<u>20.825</u>	<u>23.936</u>
		<u>66.974</u>	<u>20.825</u>	<u>72.224</u>
Lasten				
Doorzendcollecten en bestemmingsgiften derden	8.	45.232	-	47.927
Activiteiten	10.	1.917	1.750	2.025
Ondersteuning en giften	11.	2.525	4.000	1.500
Quotum	12.	3.452	3.800	3.708
Kosten Kerken	13.	3.397	6.500	5.126
Inventaris	14.	236	250	236
Bureaunkosten	15.	7.966	7.050	6.979
Bankkosten		<u>398</u>	<u>275</u>	<u>358</u>
		<u>65.123</u>	<u>23.625</u>	<u>67.859</u>
Saldo van Baten en Lasten		<u>1.851</u>	<u>-2.800</u>	<u>4.365</u>
Gerealiseerde koerswinst (verlies) effecten		-6.706	-	-3.232
Ongerealiseerde koerswinst(verlies) effecten		<u>10.676</u>	<u>-</u>	<u>37.741</u>
Koersresultaat effecten		<u>3.970</u>	<u>-</u>	<u>34.509</u>
Legaten		11.250	-	-
Resultaat		<u>17.071</u>	<u>-2.800</u>	<u>38.874</u>
Bestemming van het resultaat				
De bestemming van het resultaat over het verslagjaar is als volgt verdeeld:				
- Reserve koersresultaat		10.676	-	37.741
- Reserve legaten		11.250	-	-
- Algemene reserve		-6.706	-2.800	-3.232
- Bestemd voor diaconale doeleinden		1.851	-	4.365
		<u>17.071</u>	<u>-2.800</u>	<u>38.874</u>

Algemene toelichting

Wijkgemeenten

De diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar omvat de diakonie van de geloofsgemeenschappen van de wijkgemeenten rond de Dorpskerk, Kievietkerk en de Messiaskerk te Wassenaar.

Organisatie en bestuur

De diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar heeft eigen rechtspersoonlijkheid. De door het College van Diakenen opgestelde begroting en jaarrekening worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Wassenaar en het Regionaal College van Beheerszaken van de Protestantse Kerk in Nederland.

In de diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar vormen de diakenen van de drie wijkraden het College van Diakenen. Het College van Diakenen benoemt uit haar midden een aantal leden tot het moderamen waaronder een voorzitter, de scribe, de administrerend diaken en een of meer assessoren. Het College van Diakenen vergadert in de regel vijfmaal per jaar. De primaire taak van het College van Diakenen is de coördinatie van de diaconale en missionaire taken in Wassenaar en het bevorderen van de goede communicatie tussen de diakonie van de drie wijken. Verder omvat deze taak de opstelling van een beleidsplan, de begroting, de jaarrekening en het jaarlijkse collecterooster.

Bestemming van diaconale gelden

Diaconale gelden van de diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar, afkomstig uit het vermogen, de opbrengsten daaruit of uit giften en legaten aan de diakonie, mogen uitsluitend beschikbaar worden gesteld voor diaconaal werk.

Missie van het College van Diakenen: Dienen

Binnen de kerkelijke organisatie kent men vanuit de traditie onderscheiden taken waarvan er één in kerkelijk jargon wordt samengevat in het woord dienen. De diakenen zijn verantwoordelijk voor de eerste collecte tijdens de kerkdienst. Met de opbrengst van deze collecten alsmede giften en legaten en de opbrengsten uit het eigen vermogen van de diakonie, worden de taken die er voor de diaconie liggen, gerealiseerd. Met het geven van financiële ondersteuning wordt nadrukkelijk gestalte gegeven aan het medeverantwoordelijk weten naar de wereld buiten de kerk. Naast financiële ondersteuning wil de diakonie zich ook daadwerkelijk inzetten voor haar dienende taken in de eredienst en voor mensen en situaties waarin niet-materiële ondersteuning gewenst is.

Boekjaar, administratie, beschikking over middelen en vermogensbeheer.

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. De administratie van de Diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar wordt met ingang van 2017 gevoerd door een externe partij, tegen een jaarlijkse vergoeding. Het beschikken over middelen is gescheiden van de registrerende taak en wordt uitgevoerd door de penningmeester of de voorzitter. Ten behoeve van het vermogensbeheer wordt over de onder effecten verantwoorde beleggingen met regelmaat en tenminste tweemaal per jaar adviserend overleg gevoerd met beleggingsspecialisten van de Nederlandse bankinstelling waar de effectenportefeuille in depot wordt geadministreerd.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is, behoudens de waardering op actuele waarde van de onder financiële vaste activa gepresenteerde effecten, opgemaakt op basis van historische kostprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in de periode waarop ze betrekking hebben of het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

De jaarrekening en het jaarverslag worden opgesteld in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving en de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De administratie wordt gevoerd op basis van het verplichtingenstelsel. Activa en passiva alsmede de baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de jaarlijkse afschrijving van 15 % van de aanschafwaarde.

Financiële vaste activa

Beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd tegen de op de balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde effecten worden opgenomen tegen aanschafprijs of lagere (markt)waarde. Gerealiseerde en ongerealiseerde koersverschillen, worden via de Staat van Baten en Lasten verwerkt en gepresenteerd als Koersresultaat effecten.

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde, zo nodig verminderd met de noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Aandeel uit Resultaat bestemd voor Uitdeling

Verwezen wordt naar de toelichting onder Eigen Vermogen en Resultaatbestemming.

Eigen Vermogen en Resultaatbestemming

Eind 2008 heeft het College van Diakenen een continuïteitsreserve gevormd van € 1 miljoen. Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast voor inflatie.

De bestemming en verdeling van het onder "Aandeel uit Resultaat bestemd voor Uitdeling" in de balans gepresenteerde bedrag, over een of meer goede doelen wordt na afloop van het boekjaar vastgesteld. Mits het Saldo van Baten en Lasten positief is, wordt dit bedrag gepresenteerd onder "Aandeel uit Resultaat bestemd voor Uitdeling" om te worden verdeeld over een of meer goede doelen, tenzij de totale waarde van de beursgenoteerde en niet beursgenoteerde effecten onder Financiële vaste Activa lager is dan de totale aankoopwaarde daarvan.

Baten uit nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord indien de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

1. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa zijn per balansdatum als volgt nader te specificeren.

	2017	2016
	€	€
Installatie kerkradio	155	390
Munttelmachines (2x)	1	-
Geluidsinstallatie	1	1
	<u>157</u>	<u>391</u>

Het verloop van de waardering van de materiële vaste activa gedurende het boekjaar 2017 is als volgt.

	2017	2016
	€	€
Stand boekwaarde per 1-1 van het jaar	391	626
Investeringen	2	1
Jaarlijkse afschrijving	-236	-236
Stand boekwaarde per 31-12 van het jaar	<u>157</u>	<u>391</u>

2. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Per jaar ultimo is onder Financiële Vaste Activa de volgende effectenportefeuille begrepen:

		2017	2016
		€	€
Beleggingsfondsen in aandelen	38%	481.743	473.496
Beleggingsfondsen in obligaties	56%	710.554	716.758
Oikocredit Nederland Fonds	5%	67.500	60.000
	<u>99%</u>	<u>1.259.797</u>	<u>1.250.254</u>

De aankoopwaarde van de effecten in de portefeuille ultimo 2017 bedraagt € 1.196.562 (2016: € 1.184.968) zodat per ultimo 2017 een ongerealiseerde koerswinst van € 63.235 (2016: € 65.286) in de waardering was begrepen.

Gedurende het boekjaar hebben zich de volgende mutaties voorgedaan in de effectenportefeuille :

	<u>Aandelen</u>	<u>Obligaties</u>	<u>Overige</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€	€
Stand boekwaarde per 1-1 van het jaar	473.496	716.758	60.000	1.250.254
Aankopen	57.843	395.484	7.500	460.827
Verkopen	-58.841	-396.413	-	-455.254
Koersresultaat	9.245	-5.275	-	3.970
Stand boekwaarde per 31-12 van het jaar	<u>481.743</u>	<u>710.554</u>	<u>67.500</u>	<u>1.259.797</u>

VLOTTENDE ACTIVA

3. Kortlopende vorderingen en overlopende activa

	2017	2016
	€	€
Terug te ontvangen dividendbelasting	1.009	1.110
Te verrekenen inzake collectebonnen	2.292	1.044
Nog te ontvangen rente en dividend	256	232
Nog te ontvangen diversen	60	138
	<u>3.617</u>	<u>2.524</u>

4. Liquide middelen

	2017	2016
	€	€
Kas Kerkelijk Bureau	-	277
RABO rekening courant	12.508	15.990
RABO beleggersrekening	40.830	31.954
	<u>53.338</u>	<u>48.221</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de Diaconie.

5. EIGEN VERMOGEN

Het verloop van de reserves over het verslagjaar 2017 is als volgt te specificeren.

	Continuïteits- reserve	Reserve koersresultaat	Reserve legaten	Algemene reserve	Totaal jaar 2017	Totaal jaar 2016
	€	€	€	€	€	€
Saldo op 1 januari	1.122.500	65.286	-	76.166	1.263.952	1.229.443
Inflatiecorrectie	15.500	-	-	-15.500	-	-
Gerealiseerd koersresultaat	-	-12.727	-	12.727	-	-
Uit resultaatverdeling	-	10.676	11.250	-6.706	15.220	34.509
Saldo op 31 december	<u>1.138.000</u>	<u>63.235</u>	<u>11.250</u>	<u>66.687</u>	<u>1.279.172</u>	<u>1.263.952</u>

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve betreft dat deel van de positieve resultaten van voorgaande jaren, dat niet voor een bepaalde bestemming wordt aangehouden, behoudens als toegelicht onder 'Eigen vermogen en Resultaatbestemming' in het voorgaande.

De benodigde omvang van de continuïteitsreserve bedraagt, gecorrigeerd voor de inflatie op basis van CPI 2015=100, circa € 1.138.000.

Reserve koersresultaten

De reserve koersresultaten is gevormd om tot uitdrukking te brengen welk deel van het vermogen bestaat uit niet gerealiseerde koersresultaten op effecten.

Reserve legaten

De reserve legaten is gevormd om tot uitdrukking te brengen welk deel van het vermogen bestaat uit ontvangen legaten. Tot het doen van uitkeringen uit deze reserve wordt besloten door het College van Diakenen.

Algemene reserve

Het (nog) niet bestemde deel van het vermogen wordt met ingang van de jaarrekening 2017 ondergebracht in een algemene reserve. Ten behoeve van vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

6. Af te dragen collecten, giften en overlopende posten

	2017	2016
	€	€
Af te dragen collecten en bestemde giften	19.415	17.498
Saldo bestemd voor Plaatselijk Diaconaal Werk	6.767	5.779
Af te dragen giften, ondersteuning en bijdrage actualiteitscollecte	-	250
	<u>26.182</u>	<u>23.527</u>

7. Schulden uit operationele verplichtingen

	2017	2016
	€	€
Accountantskosten	2.984	2.850
Kosten vermogensbeheer 4e kwartaal	2.102	2.094
Kostenbijdrage Kerkrentmeesters PGW	2.000	-
Bloemendienst	1.991	1.806
Diversen	627	1.957
	<u>9.704</u>	<u>8.707</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In het verslagjaar 2017 heeft de Diaconie een legaat ontvangen van € 16.350. Een deel van dit legaat is uitbetaald in 2017 (€ 11.250) en het restant (€ 5.100) wordt uitbetaald in 2023, op het moment dat de financiële middelen hiervoor toereikend zijn. Gelet op de onzekerheid van de ontvangst in 2023 is gekozen om bate pas te verantwoorden op het moment dat de Diaconie het restant van het legaat heeft ontvangen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2017 €	Begroting 2017 €	Werkelijk 2016 €
BATEN:			
8. Doorzendcollecten en bestemmingsgiften			
Doorzendcollecten	35.086		36.962
Huwelijkscollecten met speciale bestemming	555		1.462
Plaatselijk diaconaal werk	1.511		1.269
St. Chanka, Ethiopië	8.080		8.234
	<u>45.232</u>	<u>pm.</u>	<u>47.927</u>
Voor een nadere specificatie van de doorzendcollecten wordt verwezen naar het overzicht opbrengst uit doorzendcollecten op pagina 12 van de jaarrekening.			
9. Financiële baten:			
Rente op liquide middelen	43		232
Dividend op aandelen en uit beleggingsfondsen	29.872	28.825	31.681
Af: fee extern vermogensbeheer	-8.408	-8.000	-7.977
	<u>21.507</u>	<u>20.825</u>	<u>23.936</u>
LASTEN:			
10. Activiteiten			
Altijd Welkom	292	500	606
Kerktelefoon	1.625	1.250	1.579
Giften en bijdragen kerktelefoon	-	-	-160
	<u>1.917</u>	<u>1.750</u>	<u>2.025</u>
11. Ondersteuning en giften			
Vluchtelingen hulp	-	1.500	-
Bijdrage Stichting Invaliden Vakantie	-	-	-1.000
Giften	1.025	1.000	750
Stille Hulp	1.500	1.500	1.750
	<u>2.525</u>	<u>4.000</u>	<u>1.500</u>
12. Quotum			
Aanslag diakonaal quotum	<u>3.452</u>	<u>3.800</u>	<u>3.708</u>
13. Kosten kerken			
Speciale Diensten Dorpskerk	281	1.100	451
Speciale Diensten Kievietkerk	406	1.100	1.041
Speciale Diensten Messiaskerk	333	1.100	1.412
Heilig Avondmaal Dorpskerk	84	200	80
Heilig Avondmaal Kievietkerk	84	200	84
Heilig Avondmaal Messiaskerk	218	200	252
Bloemendienst Dorpskerk	667	1.000	600
Bloemendienst Kievietkerk	669	600	427
Bloemendienst Messiaskerk	655	1.000	779
	<u>3.397</u>	<u>6.500</u>	<u>5.126</u>
14. Inventaris			
Afschrijvingskosten apparatuur kerkweb radio	<u>236</u>	<u>250</u>	<u>236</u>
15. Bureaunkosten			
Abonnementen	132	150	133
Algemene kosten en attenties	343	100	50
Verzekering	200	200	200
Vergoeding Kerkelijk Bureau	1.500	3.300	3.300
Kosten financiële administratie	1.851	-	-
Kantoorbehoeften en porti	304	250	146
Vergaderkosten	300	200	300
Accountant	3.038	2.850	2.850
Overige algemene kosten	298	-	-
	<u>7.966</u>	<u>7.050</u>	<u>6.979</u>

Overzicht doorzendcollecten, bestemmingsgiften en diaconale bestedingen

	2017	2016	2015	2014
	€	€	€	€
Actualiteit:				
Actualiteit: Noodhulp Syrië	-	5.267	5.423	5.093
Actualiteit: Nepal (excl € 498 uit 2014 Lotjeshuis collecte)	-	-	1.474	-
Actualiteit: Kerken in het midden oosten	1.341	-	-	-
Actualiteit: Hulp aan Rohingya	5.249	-	-	-
Actualiteit: Sint Maarten	1.871	-	-	-
Actualiteit: Plaatselijk vluchtelingenwerk	-	303	891	1.259
Actualiteit: Noodhulp vluchtelingen in Griekenland	1.630	-	-	-
Subtotaal	<u>10.091</u>	<u>5.570</u>	<u>7.788</u>	<u>6.352</u>
Opvang en voedselnood:				
Kerk in Actie: ACT Alliance	421	462	-	-
Rudolphstichting	-	-	-	427
Dak en thuislozen Den Haag	1.069	1.047	1.023	1.145
St. de Bakkerij	1.782	2.033	1.564	1.821
Voedselbank Wassenaar	1.702	1.948	1.795	2.225
Stichting Gave, juridische hulp vluchtelingen	851	1.427	663	-
VluchtelingenWerk Nederland, gezinshereniging	336	745	685	-
Schuilplaats, Leiden <i>(collecte opbrengst 2015 naar Siloam)</i>	-	-	617	1.231
Plaatselijk diaconaal werk PGW, stille hulp	2.729	2.808	2.235	-
Subtotaal	<u>8.890</u>	<u>10.470</u>	<u>8.582</u>	<u>6.849</u>
Kinderopvang en scholing:				
Lotjeshuis	-	-	-	1.123
St. Adesa	912	1.059	1.371	1.124
Ke di Tau Children's Heaven	-	-	-	460
Kammaproject Sorong	-	539	816	1.193
St. Chanka	957	1.210	2.613	2.807
Casa Esperanza, Bolivia	-	487	994	1.243
Studiefinanciering Filippijnse Kinderen (SFK)	-	535	527	1.508
KIA: Straatkinderen Yogyakarta	888	-	-	-
KIA: Opvang weeskinderen Rwanda	1.225	-	-	-
Siloam, Curaçao (excl. € 617 uit 2015)	1.805	1.140	1.225	1.802
Subtotaal	<u>5.787</u>	<u>4.970</u>	<u>7.546</u>	<u>11.260</u>
Gedetineerden en verwanten:				
Epafras	1.751	1.999	942	912
Exodus	678	1.072	1.179	1.360
Subtotaal	<u>2.429</u>	<u>3.071</u>	<u>2.122</u>	<u>2.272</u>
Medische en terminale hulp:				
Tandartsenproject Verkaart, Kenia	-	-	-	356
Dutch Dental Care	872	1.092	971	1.128
Aluor Nairobi	-	592	574	1.000
MAF	486	44	998	872
Hospice Wassenaar	1.994	1.332	2.453	2.406
Vrijwilligers Terminale Zorg	1.050	1.639	978	1.497
Sammedic	1.084	1.148	672	948
Subtotaal	<u>5.486</u>	<u>5.847</u>	<u>6.646</u>	<u>8.207</u>
Zending en Wereldiakonaat:				
St. Help ons helpen, Roemenië	-	670	666	1.145
Kerk in Actie fondsen	-	4.399	2.867	1.149
Wereldiakonaat	-	-	1.311	-
Subtotaal	<u>0</u>	<u>5.069</u>	<u>4.844</u>	<u>2.294</u>
Integratie en overige:				
Nes Ammim	808	973	909	996
Open House Ramle	498	476	524	1.110
Gehandicapten diensten Leiderdorp	630	-	-	-
Nederlands Bijbelgenootschap, NL	467	516	421	828
Subtotaal	<u>2.403</u>	<u>1.965</u>	<u>1.855</u>	<u>2.934</u>
Subtotaal doorzendcollectes	<u>35.086</u>	<u>36.962</u>	<u>39.382</u>	<u>40.168</u>
Bestemmingsgiften van derden:				
Huwelijkscollecten met speciale bestemming	555	1.462	484	1.698
Vluchtelingenwerk	-	-	4.500	-
Plaatselijk diaconaal werk	1.511	1.269	1.160	-
Project studie financiering	-	-	-	3.094
St. Chanka, Ethiopië	8.080	8.234	8.260	6.732
Subtotaal collectes en giften derden	<u>45.232</u>	<u>47.927</u>	<u>53.786</u>	<u>51.692</u>
Uitdelingen uit diaconale bestedingen:				
Uit te delen resultaat diakonie PGW	1.851	4.365	1.682	9.868
Ondersteuning en giften ten laste van diakonie PGW	2.525	1.500	5.963	2.699
Subtotaal uitdelingen uit diaconale bestedingen	<u>4.376</u>	<u>5.865</u>	<u>7.645</u>	<u>12.567</u>
Totaal uit doorzending en diaconale bestedingen	<u>49.608</u>	<u>53.792</u>	<u>61.431</u>	<u>64.259</u>

Aan het College van Diakenen van de
Diakonie Protestantse Gemeente te Wassenaar
De heren J.F. van Duyne en F.R. van Wilgen RA
Schoolstraat 4
2242 KH WASSENAAR

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Diakonie Protestantse Gemeente te Wassenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Diakonie Protestantse Gemeente Wassenaar op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met RJ 640, "Organisaties zonder winststreven".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017
2. de winst- en verliesrekening over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Diakonie Protestantse Gemeente Wassenaar zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag .

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 640 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ 640 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het moderamen is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met RJ 640.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het moderamen voor de jaarrekening

Het moderamen is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640. In dit kader is het moderamen verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het moderamen noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het moderamen afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het moderamen de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het moderamen het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het moderamen moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het moderamen en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het moderamen gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijnsburg, 28 maart 2018

DRIEBERGEN ACCOUNTANTS

L. van Delft MSc RA